

לע"נ ברוך בענייט וברכה גרוס ע"ה
by Mr. & Mrs. Duvy Gross

WEEKLY PLANNER

פרשת השבוע אחריו מות דף השבוע מגילה ל"א

פרנס השבוע

Dedications available, email R' Zacharia Adler - info@dafaweek.org

ג) לימוד וחזרה (ד' פעמים) וחזרת מסכת תענית	ב) אליבא דהלכתא	א) עם מראי מקומות	פרנס היום Follow any track ←
☐ דף ל"א עמוד א'	☐ דף ל"א עמוד א' עם רש"י	☐ דף ל"א עמוד א' עם רש"י ותוס'	יום ראשון
☐ דף ל"א עמוד ב'	☐ דף ל"א עמוד ב' עם רש"י <u>בענין אקדמות מילין</u> ע' ט"ז (או"ח תצד' א') חתם סופר (שם) באר היטב (שם) חק יעקב (שם) רע"א (שם)	☐ חזרה דף ל"א עמוד א' <u>בענין ובמחנה קורין בעריות</u> רש"י מגילה לא. (ד"ה קורין) ע"ש תד"ה במנחה (שם) ע"ש ע' ר"ן (שם י: מדפי הרי"ף) #1 ספר המנהיג (הל' צום כפור דף שנד) #2	יום שני לע"נ
☐ חזרה א' דף ל"א עמוד א'	☐ <u>בענין קריאה, הפטרה, וברכותיה של מנחה ביה"כ</u> ע' תוס' (מגילה לא. ד"ה במנחה) ט"ז (או"ח תרכ"ב ד') חכמת שלמה (שם), מגן אברהם (שם) שו"ע (שם), רמ"א שם	☐ דף כ"ח עמוד ב' עם רש"י ותוס' <u>בהמשך הענין</u> ט"ז (או"ח תרכ"ב) #3 ע' ברכת אברהם (שם ד"ה ובמנחה) #4 ברכת אברהם (שם ד"ה תד"ה במנחה) #5 שו"ת רע"א (מהדו"ק כד') #6	יום שלישי
☐ חזרה א' דף ל"א עמוד ב'	☐ <u>בענין קריה"ת בחוה"מ סוכות</u> ע' שו"ע (תרס"ג) רמ"א (שם) משנ"ב (שם ס"ק ג') הליכות שלמה (סוכות פי"ב ס"ק ב')	☐ חזרה דף ל"א עמוד ב' <u>בענין מעלה אני עליהן כאילו מקריבין לפני קרבן</u> ע' בית יוסף (או"ח א') #7 שו"ת הר צבי (או"ח א') #8 ביאור הלכה (א' סייק ה') #9 חיבור התשובה למאירי (משיב נפש מאמר ב פייג) #10	יום רביעי
☐ חזרה ב' דף ל"א עמוד א'	☐ <u>בענין הדין שאין מפסיקין בקללות</u> ע' תוס' (מגילה לא: ד"ה אין) שו"ע (תכח' ו') רמ"א (שם)	☐ <u>בענין עזרא תיקן שיהיו קורין קללות קודם עצרת</u> תוספות (מגילה לא: ד"ה קללות) ע"ש לבוש (או"ח תכח' ד') #11 מהרי"ט (ח"ב או"ח ד') #12	יום חמישי
☐ חזרה ב' דף ל"א עמוד ב'	☐ <u>בהמשך הענין</u> ע' מג"א (שם) ט"ז (שם) ערוה"ש (שם ס"ק ד') שו"ת אג"מ (או"ח ב' לה')	☐ <u>בהמשך הענין</u> ע' פרי צדיק ויקרא פרשת בחקותי 13 ברכת אברהם (מגילה לא:) #14 שו"ת להורות נתן (ג' יב') #15	יום ששי
☐ חזרה ג' דף ל"א מגילה ☐ חזרה דף ל"א תענית	☐ חזרה דף ל"א מגילה ☐ חזרה דף ל"א תענית	☐ חזרה דף ל"א מגילה ☐ חזרה דף ל"א תענית	שבת
☐ חזרה דפים כ"ו-ל" מגילה ☐ שיעורי עיון על הדף ☐ בחינה על הדף			הוספות
לימוד מסכת מגילה מוקדש לע"נ ר' סנדר חיים זאב ב"ר יחיאל ישראל הירט ע"ה			
dafaweek.org • info@dafaweek.org • 718.376.966			

דף השבוע

מגילה לא. - לא:

נסדר ע"י אשר יעקב מילמן

יום שני ויום שלישי

בענין ובמחנה קורין בעריות

מראה מקומות: רש"י מגילה לא. (ד"ה קורין) ע"ש, תד"ה במנחה (שם) ע"ש, ר"ן (שם י: מדפי הרי"ף) #1, ספר המנהיג (ה' צום כפור דף שנד) #2, ט"ז (או"ח תרכ"ו) #3, ברכת אברהם (שם ד"ה ובמנחה) #4, ברכת אברהם (שם ד"ה תד"ה במנחה) #5, שו"ת רע"א (מהדו"ק כד') #6.

טוחן ענינים: עיין ברש"י, תוס', הר"ן, והט"ז שמביאים מהלכים שונים להסביר קריאת עריות ביוה"כ. ועיין בספר המנהיג שהביא מנהג מחודש בקריאה זו. ועיין בהברכת אברהם שהקשה קושיות בין על רש"י ובין על תוס' וחיפש חידושים נפרדים לתרץ קושיותיו. וע"ע בשו"ת רע"א שחוקר במהות של קריאה זו.

יום רביעי

בענין מעלה אני עליהן כאילו מקריבין לפני קרבן

מראה מקומות: בית יוסף (או"ח א') #7, שו"ת הר צבי (או"ח א' א') #8, ביאור הלכה (א' ס"ק ה') #9, חיבור התשובה למאירי (משיב נפש מאמר ב פ"ג) #10.

טוחן ענינים: עיין בהבית יוסף בענין הדין שאין אומרים יה"ר אחר אמירת חטאת ואעפ"כ מכפר קצת. ועי' בההר צב שמתמיהה הרבה עליו ומסיק דאין אמירת קרבנות חשיב ממש כאילו הקריב. אכן הביאור הלכה משמע דאם אומר ומבינו נחשב כממש. וע"ע בהמאירי שמסביר הענין בכלל שתפילה באמת חשובה יותר מהקרבנות.

יום חמישי ויום ששי

בענין עזרא תיקן שיהיו קורין קללות קודם עצרת

מראה מקומות: תוספות (מגילה לא: ד"ה קללות) ע"ש, לבוש (או"ח תכח' ד') #11, מהרי"ט (ח"ב או"ח ד') #12, פרי צדיק ויקרא פרשת בחקותי #13, ברכת אברהם (מגילה לא:) #14, שו"ת להורות נתן (גי' יב') #15.

טוחן ענינים: תוס' מסביר טעם מנהגינו שרוצים להפסיק שבת אחת קודם ר"ה. והלבוש מסביר טעם זה שלא יהא פתחות פה לשטן. אכן הברכת אברהם נתן ב' טעמים אחרים לזה (ורק הביאו אחד). והמהרי"ט הגביל דה"ה דאין להקדימן שני שבתות דלא מנכרה מילתא. ועיין בהפרי צדיק שהק' דלמה אין מסיימים קודם פסח כיון דעיקר מאכל האדם הוא לחם ולא פירות. וע"ע בברכת אברהם שהקשה דמה בכלל מועיל תקנה זו כיון דתלוי בחטא ולא בקריאתה. והלהורות נתן מסביר הענין בכלל של קריאת התורה בכל שבועה ובמה תיקן עזרה.

ל"ג ברוך בענייני וברכה גרוס ע"ה
by Mr. & Mrs. Duvy Gross

1. ר"ן (שם י: מדפי הרי"ף)

כליתא פ"ק דר"ה (דף יא): וביה ב' ויהי אחר הדברים האלה. כדי להזכיר ענין עקידת יצחק ואילו ששכיל כך מוקעין בשופר של איל: ומפסורין הבן יקור לי אפרים. מפני שמות היום להזכיר זכרונות ומצוי זכר אברהם: ביה"ב שחרית קורין אחריו מות. שמדכר בעבודת היום: ומפסורין כי בה אמר רב ונשא. משום דכתיב ציה ענין משנה ומענית וכתיב וקדוה' ה' מוכנז ודרשין זה ויה"כ: ובמנחה קורין בעריות. לפי ששפסו של אדם מתאווה לן וארץ אדם לקדש את עלמנו מהן: בהו בשני ימים הראשונים קורין בפרשת מועדות שבתורת בהניב. אותה פרשה עממה שקראו ביום הראשון מחרין וקורין ביום שני: ומפסורין ביום ראשון הזה יום בא לה. משום דכתיב ציה למוג את תג הסוכות: וביום שני מפסורין ויקהלו אל המלך שלמה. לפי שאותה אסיפה הימה בתג: גרסי' בסוכה (דף נה). אתקין אמרימר בנחיריעא דמירלגי דלוגי. שמפני ספק היום לדין דלית לן מרי יומי לריך אחד מן הקורין ללג למפרע לנחור ולקרוהי כתיב שקרא איתו שהוא קודם לו כדמפרש ר"א"ף ואילו דגב' שהוא מונו של מועד כהן קורא ביום השני לוי קורא ביום השלישי וישראל חזר וקורא ביום השלישי רביעי קורא ביום השני וביום השלישי משום דספק הוא אם הוא יום שני או יום ג' ומיהו צ"ע שני אע"ג דספק הוא אם הוא ראשון או שני כיון שעשין אותו יו"ט מן מולולין צו לטפוקי ציה וימ"ה לא קרינן ציה אלא קרינן יום ראשון בלגד דהיינו צ"ע יום וע"פ הסדר הזה קורין בכל יום יום עד יום ו' ומנאל לפי פירוש זה של גאון אין קורין בכל יום יום אלא בספקו של יום אצל רש"י ז"ל כמעט בספק ה' קטובה

2. ספר המנהיג (הל' צום כפור דף שנד)

כנ) ובמנחה קורין בעריות, והמנהג הודיע לרבים ולהתורה על העריות וכל מי שיש לו מאלה יקבל על עצמו לפרוש מהן ולהתורה עליהן ויתכפר לו, כ"כ מרבוהיני בצרפה. ואני מצאתי במדרש למה קורין בעריות ביו"ט לומר רכון העולמים הוהרנו שלא לנלות ערוה אף אתה אל תלנה ערוהנו ביום הכפורים והכפר לנו על כל אשוננו והמתול לרל עווננו והפלת לכל תפאתינו. (אב"ז). ומורו ג' רשוחות והתאור

3. ט"ז (או"ח תרכב')

זה מנה שטיין עו תנה שנתים נעק לפי תפלת ששה היה הכ"ג מוכר שם התפוסת אלו ז"ל להסס תפלת כמ"ש מירם וקל' י"ל גם ציה דלשנא דקרא הוא אחר עליו הגורל לה' ועשה תפלת אלג נר"ל דעשה"י יאמר צוה להסס תפלת מלג"ד וגרלה ללמוד מדברי ר"ן נאות דכל הקורא פסוק יוכל לומר הסס נאלעת כמו שאמרנו בתפלה ועוד יש ללמוד מדברים הנזכרים כאן דבמקום שאין לנו רחמים להסיר שם של אדנות י"ל

הסס ולא כמ"ש המון עם אלושם כי אין זה דרך כבוד של מעלה אלא י"ל בלשון המנהג הסס: (ג) ויש לזכור בו. כי הרי"ף שהחזיק שששים קורין על הוא מחמת הקורין ידוע ונלגש כי אכל כפר פשע המנהג שהחזיק טפל על פניו עב"ל וגרלה שסס סומים שהליכה לא מקרי הספק (ד) ומכ"ש כפי' ח' ס"ג וצ"ח ק"ד: (ה) בניד הבתים. צ"י הביא שום במדרש (ו) שאף הממים לריכס כפרה ויש להסס וזמן נתינת דתן עב"ל שש"י בוחן נבות וידע שאלו היו מתיים היו נתינים לדתן: תרכב (א) ואני תפתי. הטעם לפי שששנים אומרים לשבת ישראל אף שאלו וקמו מתפללים לא צ"ח וצ"ח (ב) וא"א נתינים צ"ח אש"י בו. הטעם כדי לומר שלא יעבור זמן המנחה: (ג) וא"א אין באזונו. לפי שששנים אומרים כי כדי למלואת החקר ממחה נכרת בכל יום וצ"ח אכ"ה הכרה וצ"ח למלואת. גם פשוט הקטורה א"ל לומר שהוא ללג בעבודת אלא נראה יותר טוב לאומרו ביחידות שחרי סמיני הקטורה לא החכרו בעבודה כתיב: (ד) בפר' עריות. המו' כתיב העעס לפי' כי הש"י לא יגלה עריות עונותיו ול"ג ע"י דבין דנפשו של אדם חשקה בעריות עפי מכל עבירות ע"י מוהירין ע"י צ"ח שהוא יום נורא ומקוק בלג האדם עפי משאר ימות השנה: (ה) וחותם בש"י שבת. ול"ד לפי רש"י צ"ח שבת דהיינו בהספירה של ר"ח לפי שאין צ"ח צ"ח וא"י אין הספירה נמנחה צבת דכאן ער"ם יש הספירה (ו) עכשיו צבת זה דתן קטן מו"ל להפסיר נמנחה דהיינו בחול ע"י חזיר גם של שבת כחול ער"ם שבת: (ז) וא"א ע"י התורה. כי אלו אין המגנט כמ"ש אלא א"א כלל על המור ועל העבודה לפי שכבר עבר עבודת היום: נתינת א"ח קדע רוע גור דינו י"ל ש"ל רוע גור נעשמה א' כי שייכים להדדי דהיינו שוקיע הוא ית' רוע שם בעבודה ומה שנאמר בגיורה יהיה לרחמים כי צ"ח הש"י ויוליס המקבלים להפכה לרחמים כמ"ש צ"ח המתקין צ"ח נווה נספסת שום למרשה לטובה וכן ומשונה כי מעבירין רוע הגיורה הוא צ"ח בדרך זו ולא כמו שרש"י מפיסק בתינו בין רוע לגיורה דהו' איתו נכון דלו הוא מינת גור מל' צ"ח או נקשה כמו ומה עפי' מוחה לא כפר לנו אש"ש שהוא מל' מנח' גם כהן מפרש תגור כי אלו רחמים שגמור דינו וחז"ל כי ע"י צ"ח למחות כפרת החוטם שלא יעשו כן:

4. ברכת אברהם (שם ד"ה ובמנחה)

ובמנחה קורין בעריות. פרש"י שמי שיש עבירות צדו יפרוש מהן, לפי שהעריות עבירה מלויה שנפשו של אדם מתמתקת ויחור חוקפו. עב"ל. הקשויו ממה שאמרנו (ב"ב קס"ה ע"א) רוב בגול ומיעוט בעריות, ופי' רש"י"ם רוב ציה אדם שחזין על בגול, כעין גול, שמרין להתיחא במש"ל ובמס' לנעב אש' מירוח הרחל' לו לחכרו. עב"ל. ונשניהם נפש האדם מתאווה וממתקת, כמבואר במכות (כ"ג ע"ב).

וגראה ליישב, שבאשכור גול אין אריכות בתורה לקרוה ג' קרוה"ם. משא"כ בעריות. ועוד י"ל דלפי הנבואה ברש"י"ם, רבינו הגול ע"י הוראת היתר, ולא מהני כל כך הקריאה של האשכור, משא"כ בעריות דיעקרו מלד התגבנות המאווה, אע"פ שיעודים האשכור.

והיעב"ץ הקשה הא אש"י כנסם הגדולה ציטלו יצר הרע של עריות (וימא ס"ט ע"ג), מיהו י"ל דנשאר על אש"ש אש' ונדה, ע' ברש"י סנהדרין (ס"ד ע"א), וי"ל רכוב הנבולות נדות.

5. ברכת אברהם (שם ד"ה תד"ה במנחה)

תד"ה במנחה קורין בעריות לפי שהנשים מקושטות בשביל כבוד היום, לפיכך צריך להזכירם שלא יכשלו בהן. עב"ל. לכאורה צ"ע, הא גם בכל השנמות הן מקושטות ולמה דוקא צ"ח צריך להזכיר על זה. ואילו יש יותר התגרות הילר ביום קדוש, כי הגדול מתצדו יצרו גדול ממנו, וכמו שהיה צריך לנס שכה"ג לא יראה קרי ציוה"כ. ונראה בפשטות, כיון שצ"ח אין פת צסלו, כי אשכור בתה"מ, לכן יש חשש יותר שהילר מתגרה, מאשר צבתות שהן גם זמן עונה.

6. שו"ת רע"א (מהדו"ק כד')

בסתפקתי ועוכדא הוי, במי שהיה מוטל על ערס דוי בסכנת מות, והרופא צוה לו לאכול ביה"כ, והוי מתפללים בחדרו וקראו אותו לתורה, ולא נסתפקתי בזה וצויתיו לעלות, כי בפשוטו הקריאה ביה"כ מחמת קדושת היום, כמו בשאר יו"ט ושבת. וא"כ גם מי שאינו מתענה יכול לעלות. ואך היו רוצים לקרות אותו גם במנחה, ובה"כ קוראים בפי' עריות, וא"כ אינו מתענה א"י לעלות. או דגם קריאה זו מחמת קדושת היום, לקרות גם במנחה כמו בשבת, ויכול גם אינו מתענה לעלות וצ"ע לדינא. (ביום הכפורים שחל בשבת בודאי עולה).

7. בית יוסף (או"ח א')

ורבינו הגדול מהר"י אטוהז ז"ל כתב שהאש"ש הוא כמו צה נדנדה לפי שאמרנו נגדרים (י). שהספדים נודרים עמם לומר כדי להביא קרן אש כן נראה שיש לו לנצח כמו נדנה עב"ל וגם הרב מהר"י ק' מצ"ע ז"ל כתב מה שמקשין שגם האש"ש אינו צה נדנדה אינו קוש"ל שחרי אש"ש נזיר צה נדנדה נזירות ע"כ ואע"פ שפרשת האש"ש הכתובה אלל פרשת תפלת ועולה ושלימים לאו אש"ש נזיר הוא משמע להו ז"ל דשס אש"ש חד הוא. ולא תאמר מאמר שאינו אומר

אחר קריאת פרשת תפלת יהי לזון שיהא זה משום וכו' אש כן למה כתב רבינו שקורא פרשת התפלת יש לומר דהא דלוי קריאת פרשת תפלת מכפרת קלת אש הטוא טעם שחייבין עליו תפלת ואפילו אש אינו יודע שטעם יקרא מספק ואש טעם תכפר עליו ואש לא טעם הא מיהא ימנו לו שכר כקורא בתורה: בתרוב כספר ארמות מיס

8. שו"ת הר צבי (או"ח א' א')

סוד אר"ח סימן א: וכשיסיים פרי העולה יאמר רבון העולמים יהי רצון מלפניך שיהא זה חשוב ומקובל לפניך כאלו הקרבת עולה בזמנה ואחר פרשת החטאת לא יאמר זה לפי שאינה באה נדבה. ובב"י שם: וא"ת מאחר שאינו אומר אחר קריאת פרשת חטאת י"ד שיהא זה חשוב וכו' א"כ למה כתב רבינו שקורא פרשת חטאת. י"ל דהא דאי קריאת פרשת חטאת מכפרת קצת אם חטא הוא שחייבין עליו חטאת ואפילו אם אינו יודע שחטא יקרא מספק ואם חטא תכפר עליו ואם לא חטא כקורא בתורה.

הנה, מה שאומר הב"י דקריאת פרשת חטאת מכפרת קצת לא מובן לע"ד. דמאי קצת דקאמר, הא במקורו של דבר (תענית דף כז ומגילה דף לא ע"ב) איתא: אבא אברהם לפני הקב"ה שמא יחסרו ישראל לפניך מה תהא עליהם א"ל כבר תקנתיה להם סדר הקרבנות שכל זמן שקורין בהם מעלה אני עליהם כאילו מקריבין לפני קרבן ואני מוחל להם כל עונותיהם, ובסוף מנחות: אמר רבי יצחק מ"ד זאת תורת החטאת. זאת תורת האשם. כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת וכו' וא"כ מנ"ל לקבוע שיעורין בכפרה ולומר דלא כפרה בגמרה היא.

ולזה רציתי לומר דזה מברא הוא ד"א לומר דע"י לימוד חשיב ממש כאילו הקריב בפועל. דאיכ' בטלה הקרבת הקרבנות דכל אחד יאמר פרשת חטאת ויפטר ותורת הקרבנות מה תהא עלי. אלא מסבת' דאמירת הפרשה מגינה לפי שעה עד שבמורה יבנה המקדש ואז מחויב להקריב קרבן לכפרתו. וה"ג ר' יחזקאל ב"ר שלום ז"ל הביא ראיה מהירא דשבת (דף יב ע"ב) גבי ר' ישמעאל בן אלישע קרא והסה וכתב על פנקסו לכשיבנה בהמ"ק אבא חטאת שפגנו. ולמה שהוה את חיוב חטאתו. היה לו ללמוד ולומר פרשת חטאת דהר"ל כאלו הקריב חטאת. אלא דאי דחיוב חטאת נשאר עליו. ואמירת פרשת חטאת תולה לו עד שיקריב. ולפי זה י"ל דחייבו דנתמזין הב"י לומר דאמירת פרשת חטאת מכפרת קצת ולא כולה שאינו אלא תולה לפי שעה.

9. ביאור הלכה (א' ס"ק ה')

והדרי ויהי בקצקדי. וכבר נרפס בקמינו ספר 'צבוחה תהי' שקובא בו קל עניני אסירת הקרבנות בכל פנייהם. והענין גס' מן הרקב'ס פדו ההקרבא שהיה נצרך לזה, וכבר מבאר בספרים גדל המצוה. ומה טוב למי שנהגה כזה, שילמד מתחלה את עניניו האלו מן הקרבא או מספרי הרקב'ס. כדי שיבין אתר'קך מה שהוא אויר, וכזה תחשב לו כאלו הקריב ממש קרבן. וכן מה שאנו אומרים בכל יום 'אפי הנה מסדר' וכי' (25) ועניני צשיטת הקטרות. מצוה לאות להבין מה שהוא אומר' (26). נעין מה שהאר"ך בעל השל"ה בהנהיגו על ספר יש נוטלי:

10. חיבור התשובה למאייר (משיב נפש מאמר ב פ"ג)

למד שכל העוסק בתורת המנחה מעלה עליו הכתוב כאלו הקריב בתורה וכל העוסק בתורת חטאת מעלה עליו הכתוב כאלו הקריב חטאת וכל העוסק בתורה חטאת מעלה עליו הכתוב כאלו הקריב אשם, וכן בכלם, רצה בזה שהמטכיל יתעורר בזכירתם הענין ובקריאתו ויעלה אז בידו תכלית כונת הענין כאלו עשה מעשה, אחר שתכלית הכונה בכלם הוא התשובה, ואלו זאת הכונה אמרו ז"ל שבתוך קרבן תפלה עומדת במקומו, אמרו ז"ל בדרש אמר אברהם לפני הבה רבנו של עולם בזמן שאין בית המקדש קיים בני חוטאי' ובמה יתכפרו, אמר הקדוש ברוך הוא הרי הן מתפללי' לפני ומעלה אני עליהם כאלו מקריבין לפני כל הקרבנות כלם, ולא עוד אלא שאמרנו (571-ה) ז"ל גדולה תפלה מכל הקרבנות, וכבר קדם לנו (1-571) בביאורה שה' המין מן העבודות, ר"ל התפלה הוא יותר קרוב אל תכלית הכונה ממעשה הקרבן, שלא נצטוו ולא הורשה אלא במקום מיוחד ובזמנים מיוחדים ועל ידי אנשים מיוחדים והתפלה נצטוו בכל מקום ובכל זמן ועל ידי מי שירצה כמו שכבר התבאר (572-א), וכבר התבאר גם כן על אי זה צד מן הכוונות הושוו עניני התפלה והקרבן והוא ענין ההתקן באמונה כל יחס וכל חמשלה בלתי ליי לבדו, והוא ענין שתקנו התפלות כנגד הקרבנות, ותקנו בכל התפלות הנוספות זכירת קרבנות היום ובכל יום ויום תקנו קריאת מעשה הקרבנות לכל בקריאת פרשת צו בני ישראל את קרבני לחמ' לאשי וגו', ומשנת אי זהו מקומו, הכל להעיר אל זאת הכונה.

11. לבוש (או"ח תכח ד')

ד' ומשך מה נ"כ מין לקריאת הפרשיות, לפשוטה פקרו עיש בה מניין של ישראל קודם שבועות והונו מנו ועצרו. ופסחו חן, ולמנוברת טרו ופסחו, מנו ועצרו, צומו והטעם שעשו סימן חוה, כדי שלעולם תפסק הפרשה הואת ועלו, קימו וקבעו. פירוש בשנה פשוטה קורין לעולם י' צו בין פרשת בחקותי שיש בה קללות התוכחה ובין זה קודם הפסח והונו פקרו ופסחו, ובשנה מעוברת קורין מצוה השבועות, שהוא יום הדין על הפריות, שלא יקראו הקללות קודם הפסח והונו פסחו ופסחו, חן מנח"ח וה"ש מעוברת סמוך ליום הדין ויהיה לו מתקן פה לשטן לקבוע ח"ו. וכו' שקורין אחרי מות קודם הפסח. ולעולם קורין פרשת במדבר כאב לעולם קודם ואחתן חונו צומו ועולו, והטעם הוא כדי

12. מהרי"ט (ח"ב או"ח ד')

תשובה הרבה טרחו הראשונים לחבר כמה פרשיות הסמוכות זו לזו בשנה פשוטה כמו הזרין מצוה אחריו מות קדושים בהר בחוקותיה וכל עצמן לא טרחו אלא שיהיו קורים במדבר סיני קודם לעצרת ומסרו כ"י מנו ועצרו וטעמא משום דאמרין כפי בני העיר עזרא תיקן להב לישאל שיהיו קורין קללות שבת"ס קודם עצרת ומפרש טעמא כדי שיהיה שנה וקללותיה וכתבו החוסם שנהגו העולם לחפסיק בפרש' אחת בין קללות לעצרת והוא פ' במדבר סיני וכשם שאמרנו שלא לאח' כך אמרו שלא לזקודים שיהיו קורין אותם שתי שבתות שלפני עצרת דלא מנכרא מילתא שכלו קללותיה אי"כ נקראו בסמוך לאחרית השנה ורובנו לזכור דבר דאמרין בפ' במה מדליקין גבי הירקת נר שבת סבר לאקדומי תנא ליה ההוא כבא ובכלבד שלא יקדים פרש' דלא מנכרא חכא נמי עבדינן היכר שכלו שאנו מפסיקין בשבת אחת ולכך קבעו מנו ועצרו.

13. פרי צדיק ויקרא פרשת בחקותי

ע"י פלחם סוף ר"ה להחיר' המדש במקדש אכל כנר סוחר לאכילת הדש' מט"ו בניסן מומן הקדש' המדש ומקדש לא שייך חללה שנה וקללות'. ויחן אינה לתקן שיקראו קודם פסח שאז ר"ה להחיר' אורח הדודים מחדש, גם מה שתיקן עזרא שיקראו שנתו קודם עצרת ושכמה שנה קודם ר"ה ולא ליהי' בוטחי יש שיעות לכל פרשה לזונטה, אך הענין שקודם הקללות מאדפי' ניתן רק פרי העין לחלל' אדם ומט"ו יושב גן בעדן ונטיעה כ"ה חלילית. אך אמר הקלוקל ואכלת את עשב השדה רק כיון ששנתו אדפי' חיונו פניו זמר מה א"י וקצר לאכנס כדכחה ח"ל הקדש' כועת אפך מחלל להם (מ"ט כ"ד פ' כ') ויהיו שיה' לו עורה לעשות מחטה להם. ונמ"ס (ברכות ט"ז) כמה יעניש יגע אדפי' עד מהלל פה לאכול חטא וזעזע וכו'. אבל קודם הקלוקל אף חטא יש מין ח"ו אילו וי' גדל עליו גלוסקאות כמו שיה' לעשרי (מ"ט שנת ל'): ומחידים חטא שחתמר דבק' (מ"ט)

14. ברכת אברהם (מגילה לא:)

עזרא מיקן להן לישראל שיהיו קורין קללות שנתורת הכניס קודם עצרת, ושכמה שנה קודם ר"ה, מט"ו וכו' כדי שתכלה שנה וקללותיה. וי"צ. כיצד מועיל קריאת קללות לכלומם. הרי כל הקללות על מנצי שמואלים, ויש דין ויש דין, ומשפטי ה' אמנו וראויים לעונשים אלו, וכי קריאתם מכלה אותם. אמתיה.

עו"ק, הרי לנו רואים שאין הקריאה מועילה לכלומם, שהרי כל שנה קוראים מחדש, ועו"כ ששוב חזרו והיו קללות גם בשנה הבאה.

והנראה נדור זהננת הדברים, שקריאת הקללות היא מעורר גדול מאלו כל מי שהו' נן דעת ושומע היטב, ליראת העונש, ופחד מכל הזרות האפויים מחמת עוונות ומטוים ושפעים, ושכן קרה הרבה פעמים, ומתקיימו כולם, ועי"ז יפשש נמעשו וחוזר נמשוה ומתחזק צעיונת המטא וקבלה להנצח, וזהו שעושים משוה, וזה כלים הקללות, וחלון הברכות. ומה שנמשך השנה חזרין, היינו מטעם שנשלים עוה, ונמשך הזמן נחלש החיזוק, ועי"ז יש שזו קללות, אכל המצוות הראשונות שפיר מוקנו עי"ז שהמזכרו וחזרו נמשוה.

וההתוס' (ד"ה קללות) כתבו שאנו מפסיקין שנת אחת קודם ר"ה וקולין פרשת במדבר קודם שבעות, ונזכיר קודם ר"ה, כדי שלא להסמין קללות לר"ה ושבעות. ולא יבאר הטעם בזה. ואולי י"ל דמיון שמאזין בשמחה כמש"כ ושמתח בחניך, וגם נר"ה חייב נצטוו זו כמנואר נמש"כ (תפ"ז סק"א), קשה לשמוע חמת הרושם העז של הקללות, עד שיעזרו עוד שבעות.

15. שו"ת להורות נתן (ג' יב')

בבאמת עיקר תקנת קריאת התורה בשבת שנתקנה ע"י משה רבינו וכמבואר ברמב"ם (פ"ב מפלה ה"א) ובכ"ס שם, הנה אף אם קרא בכל שבת אותה פרשה עצמה ג"כ יצא ידי תקנה זו, שהרי טעם תקנה זו מבואר בש"ס ב"ק (פב א) כדי שלא ילינו שלשה ימים בלא תורה, וכן כתב הרמב"ם שם, וא"כ עיקר התקנה היתה שילמדו תורה וממילא אף כשקרא בכל שבת אותה פרשה עצמה ג"כ יצא ידי לימוד תורה. ומה שקורין בכל שבת פרשה אחרת עד שגמרינו את כל התורה בשנה אחת, אינו מעיקר הדין בלל. שהרי מבואר בש"ס מגילה (כס ב) דבני מערבא מסקי לאורייתא בתלת שנין, והרמב"ם (פי"ג מפלה ה"א) כתב וז"ל, להנהיג הפשוט בכל ישראל שמשלימין את התורה בשנה אחת וכו' ויש מי שמשלים את התורה בשלש שנים ואינו נהנה פשוט עכ"ל. הרי דהשלמת התורה כל שנה אינו אלא מצד מנהגו.

ואף על גב דמבואר במגילה (לא ב) עזרא תיקן להם לישראל שיהיו קורין קללות שבתו"כ קודם עצרת ושכמה שנה תורה קודם ראש השנה כדי שתכלה שנה וקללותיה עיין שם, ולכאורה לבני מערבא דמסקי לאורייתא בתלת שנים איך יצאו ידי תקנה זו - וכאשר כבר עמדו על זה בהגהות הריב"ץ מגילה (כס א) והגהות מהרצ"ה שם (לא ב) והניחו בקושיא. ומצאתי בס' קריאת ספר להמארי ז"ל (מאמר ה' ח"א) שהוכיח באמת מזה דגם בזמן הנביאים וקללותיה את התורה משנה לשנה - ברם נראה דתקנת עזרא היתה שיקראו פרשיות אלו אף אם לא הגיעו לראותן הפרשיות בסדר הקריאה. דעיקר התקנה היתה שיקראו את הקללות קודם עצרת ור"ה לרבו שתכלה שנה וקללותיה, וכמערכתא שלא הגיעו לפני עצרת או ר"ה לקריאת הפרשיות הנ"ל הנה דלגו את שאר הפרשיות וקראו את פרשיות התוכחה לפני עצרת ולפני ר"ה, ואחר עצרת ור"ה חזרו והמשיכו לקרות במקום שפסקו כנל"ד.

דף השבוע

מגילה לא. - לא:

נסדר ע"י אשר יעקב מילמן

יום שני

בענין אקדמות מילין

מראה מקומות: ט"ז (או"ח תצד' א'), חתם סופר (שם), באר היטב (שם), חק יעקב (שם), רע"א (שם).

טוחן הענין: עיין בהט"ז שהקשה על המנהג להתחיל בקריאת התורה ולהפסיק באקדמות והביא למסקנה מנהג אחר להקדים האקדמות להקריאה וכן נקט להלכה. ועי' בחתם סופר ובבאר היטב ובחק יעקב שהביא צדדים לקיים המנהג כנגד דעת הט"ז. וע"ע ברע"א שחוקר מהו הדין לצאת בשעת האקדמות אם דינו כקריאת התורה שאסור לצאת אם לאו.

יום שלישי

בענין קריאה, הפטרה, וברכותיה של מנחה ביוה"כ

מראה מקומות: תוס' (מגילה לא. ד"ה במנחה), ט"ז (או"ח תרכב' ד'), חכמת שלמה (שם), שו"ע (שם), רמ"א (שם), מגן אברהם (שם).

טוחן הענין: עיין בתוס' שמביא ב' טעמים למה קורין בפרשת עריות במנחה ביוה"כ. ועי' בהט"ז שהביא עוד טעם אחר והחכמת שלמה ציין שטעם הט"ז מוזכר כבר בהזוהר. ויש עוד ענין בנוסח הברכה של סיום הפטרה שמשמעות השו"ע הוא שמסיימים "על התורה ועל העבודה" אכן הרמ"א חולק שאין מסיימים והמג"א הביא ע"ז ג' טעמים.

יום רביעי

בענין קריה"ת בחוה"מ סוכות

מראה מקומות: שו"ע (תרסג'), רמ"א (שם), משנ"ב (שם ס"ק ג'), הליכות שלמה (סוכות פ"ב ס"ק ב').

טוחן הענין: עיין בהשו"ע והרמ"א שיש מח' ביניהם באופן קריה"ת בחוה"מ סוכות. ועיין בהמשנ"ב דמסביר למה אין אנו קוראים כזה ביו"ט שני עצמו כיון דג"כ הוי ספיקה דיומא. ועי' בההלכות שלמה שמביא הדין בבן א"י שנמצא בחו"ל מה דינו בקריאת התורה אם לעלות אם לאו.

יום חמישי ויום ששי

בענין הדין שאין מפסיקין בקללות

מראה מקומות: תוס' (מגילה לא: ד"ה אין), שו"ע (תכח' ו'), רמ"א (שם), מג"א (שם), ט"ז (שם), ערוה"ש (שם ס"ק ד'), שו"ת אג"מ (או"ח ב' לה')

טוחן הענין: עי' בתוס' שמסביר האופן שלא להפסיק בהקללות ודין זה הובא להלכה בהשו"ע. והט"ז והמג"א מפלפלין הרבה בדין זה. והרמ"א הביא להלכה שאין לקרות להעולה בשמו והערוה"ש חולק. וע"ע מהאג"מ שחולק על המנהג שאין מברכין כלל על התוכחות.

לי"ג בתר בענייני וברכה ור"ח ע"ה
by Mr. & Mrs. Duvy Gross

ענין א' - בענין אקדמות מילין

א"ח תצנ תצד הלכות פסח

1. שור ומקדו למעט הקהל וסבה
שקטת ימי
א. לפי חסדי' ב' יעמוד לפני רש'
ב. שם חסדי' ג. שם זה חסדי' ד.
ד. שם חסדי' ה. זה חסדי' ו. זה חסדי' ז.

תיבת חיים
תצנ א' כ"א ספ"ו וי"ב ש"ש
הלכות פסח חסדי' אברהם
כ"ג חסדי' א' על זה שם חסדי'
המקדו שם ק"ל חסדי' א'
המקדו שם ר"ח חסדי' א' חסדי' א'
חל"ע חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'

אשל אברהם
א. ויבדוק ב' חסדי' חסדי' חסדי'
ב. חסדי' חסדי' חסדי' חסדי'
ג. חסדי' חסדי' חסדי' חסדי'
ד. חסדי' חסדי' חסדי' חסדי'
ה. חסדי' חסדי' חסדי' חסדי'
ו. חסדי' חסדי' חסדי' חסדי'
ז. חסדי' חסדי' חסדי' חסדי'

הנהגות העק"א
תצד ב' כ"א ספ"ו וי"ב ש"ש
הלכות פסח חסדי' אברהם
כ"ג חסדי' א' על זה שם חסדי'
המקדו שם ק"ל חסדי' א'
המקדו שם ר"ח חסדי' א' חסדי' א'
חל"ע חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'

חמת סופר
שם חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ב' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ג' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ד' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ה' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ו' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ז' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'

בימות דף י"ג ע"כ ח"ל מגילה נקראת כ"א וכו' אקרי כ"א לא
תתגודלו כל תפסין אגרות אגרות א"ל ע"כ לא שעת מקום שנהגו לעשות
מלאכה בע"פ עושין מקום שנהגו שלא לעשות אין עושין א"ל אמלא לך אלא
איטורא דלמרי לתי רבנן לנני י"ד למקרי גמ"ו וכן ע"י כ"א וכו' כ"א
מרות אלא חסם מהנאג דלכ"ע ע"י ויחיו

באתרא דלחמורא אל יסנה דרבו משני
המלתק. והתם איטורא ליכא
והא קמי' הילנה ג"ס אוסרין וז"ה ממירין
לעשות מלאכה איכא דעבדי כז"ה ואכא
דעבדי כז"ה וכו' כ"א אגרות ח"ל חסם
לא דמי לנ' מרות דהרואה ח"ל אי שטי

עושה מלאכה אומר מלאכה הוא דל"ל
ומסקו דדוקא כ"ד א' בעיר א' פלג מורין
ב' פלג מורין כ' הו' לא תתגודלו אלא
ש"י כ"ד בעיר א' אלו עושין כ' ואלו
עושין כ' לא הו' לא תתגודלו ע"כ וא"כ
למדנו מה דדבר שטי אלא מנהג לא

אמר' כ"י לא תתגודלו ודבר שזהו אכור אף שזהו מלך מנהג ש"י לא תתגודלו
וידבר כ"ד א' פלג מורין כ' מורין כ"א לא תתגודלו אלא ש"י מלך א"כ
ב' מורין כ"א לא תתגודלו אלא ש"י מלך א"כ
ג' מורין כ"א לא תתגודלו אלא ש"י מלך א"כ
ד' מורין כ"א לא תתגודלו אלא ש"י מלך א"כ
ה' מורין כ"א לא תתגודלו אלא ש"י מלך א"כ
ו' מורין כ"א לא תתגודלו אלא ש"י מלך א"כ
ז' מורין כ"א לא תתגודלו אלא ש"י מלך א"כ

ינהגו הימור כו' כ"א ספ"ו וי"ב ש"ש
הלכות פסח חסדי' אברהם
כ"ג חסדי' א' על זה שם חסדי'
המקדו שם ק"ל חסדי' א'
המקדו שם ר"ח חסדי' א' חסדי' א'
חל"ע חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'

מובן כ"א ח"ל ר"ח א"ר נכנס שטאן כ"ו (ג) שלא לעשות כ"א
שקדורא אחר שקיעת החמה וכו' חסם עבליס ממלאכה. וכו' הטור ע"ד
ע"פ לפי שאו סופרין העומר וכו' שבע שבתות מלשן שנות ו'ל' שמיטה
ג"כ שבע שבתות דמיו וספרת לך שבע שבתות מה שנת השמיטה אסורה
במלאכה אף וכן ספרות עומר דשתי

לאלתר שקיעת החמה אסור במלאכה ע"כ
ולפי ע"פ זה נראה לאלתר ספקר מותר
במלאכה ח"פ כ"ל: ענין הפסח' אחר
וקדושים כתבתי סימן תר"ח:

תצד א' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ב' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ג' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ד' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ה' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ו' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ז' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'

הזכרים שם אינם כ"א חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ש"י מלך א"כ חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ב' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ג' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ד' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ה' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ו' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ז' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'

ינהגו הימור כו' כ"א ספ"ו וי"ב ש"ש
הלכות פסח חסדי' אברהם
כ"ג חסדי' א' על זה שם חסדי'
המקדו שם ק"ל חסדי' א'
המקדו שם ר"ח חסדי' א' חסדי' א'
חל"ע חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'

באר היטב

א' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ב' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ג' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ד' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ה' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ו' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ז' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'

באיור הנ"א

חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ב' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ג' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ד' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ה' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ו' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'
ז' חסדי' א' חסדי' א' חסדי' א'

שערי תשובה

השבויות ע"פ וכו' באגרות הרמ"ו סוף סי' ב'
בכל וכן העובר:
תצד (ג) השלישי. עבדי' וכו' בפס"א סי' ל"א החוק הנהגה ועי' בקונטרס שערי אפרים חסדי' א'

עקב

השבויות ע"פ וכו' באגרות הרמ"ו סוף סי' ב'
בכל וכן העובר:
תצד (ג) השלישי. עבדי' וכו' בפס"א סי' ל"א החוק הנהגה ועי' בקונטרס שערי אפרים חסדי' א'

ענין ג' - בענין קריה"ת בחוה"מ סוכות

תרגום סדר תפלת חל המועד, ובו ג' סעיפים:

באותה אסיפה ובתג
הפסוק

א שנה מלה כ"א
ב שם ל"א ג טהא
דאמקין אמטר טהא
ה"ה וכו' שש
הר"ף והר"ש בשם
גאון ד בית"וסף
ה צמתי בסיסות תת

א (ב) 'בחל-המועד מוציאין ספר-תורה וקורים בו (א) ארבעה בקרבנות החג ששקפשת פינתס. וביום הראשון של חל-המועד קורא כהן וביום השני' ולוי וביום השלישי' (ב) וישקאל חוזר וקורא וביום השלישי, והרביעי קורא (ג) (ג) ספקא דיומא וביום השני' וביום השלישי, ועל דרך זה קורים משאר ימים. הגה ויש אומרים ששנים (ד) הראשונים קורין בספקא דיומא והשלישי קורא ביום הפתחת והרביעי חוזר וקורא (ה) כל ספקא דיומא דהינו מה שקראו שנים הראשונים, וכן אנו נוהגים. וביום השביעי הפתח קורא ביום החמישי, לוי ביום הששי, וישקאל ביום השביעי, (ו) והרביעי קורא ביום הששי וביום השביעי, וכן אנו נוהגין (ש"י בשם רבותיו ומהר"י ומנהגים). ויבא ארץ ישראל שאין שם ספקא דיומא אין קורים בכל יום אלא קרבן יום בלבד, כי ביום שני הוא ראשון לחלו של מועד קורא כהן וביום השני, והשלישה העולים אחריו חוזרים וקורים אותה פניה עצמה, ועל דרך זה בכל יום משאר הימים: ב השבת של חלו של מועד

באר היטב

(א) בחל-המועד בחפלת מוסף אומר בין יום השני ליום השלישי ומנתקם וגו', לביש. כי למען אמתק וביום ב' דח"ה אכן שתייה, ואם חל יום ששי בשבת אז אומר ביום ב' בחל-המועד אם אני חוקה וביום ג' אל למושעות, לביש ומנהגים: (ב) ספקא ובי"ט אין קורין וביום השני, דגנאי לקרות י"ט ספק חל, רש"י במגלה דף ל: לשעות ארון המושיע, ובשבת אם נצורה, ואם חל יום א' דסכות בשבת אומר ביום

משנה ברורה

(ח) ומכל מקום אם כמה בעל-בתיים אוכלין בסכה אחת, לא יהיו חלוקין במנהגם כזה. חסידים ואנשי-מצשה עושים לזכר שמחת בית השואבה, להיות נעורים כלילות של חל-המועד סכות ולהתבודד בנמירות ושבחים, ומרבים גרות בסכה כלילות אלו, גם בסכה כתי"מדרשות נהגו להתבודד בגרות בתפלת ערבית דחל-המועד בחג הזה. יסוד וישך העבודה, עין שם שהאר"י כנהג:
א (א) וכן בכל שאר ימים. דאף-על-גב דכל הימים חוץ מן יום הראשון הוא רק מדרבנן, זכר למקדש שהיה המצוה לשמח שם במצוה ההיא כל שבעת הימים, אפלו הכי שיהי לברך עליה ולומר וצוננו, מדכתיב "ולא תסור מקל הדברים אשר יגידו לך וגו'": **ב (ב)** אינו מקרין זמן ביום שני. דממה-נפשך נצא (ב) כמה שאמר ביום ראשון זמן אף אם הוא חל, דלא גרע ממה שאמר זמן (ג) בשעת צעית הלולב דנצא. ולא דמי לקדוש שאומר בליל שני זמן, שאותו הוא בשביל היום ולא בשביל הסכה. (ג) ואף-על-גב דגבי שופר מנהגנו לומר זמן אפלו ביום שני, שאני התם דלפעמים עקר הקדשה הוא ביום שני, כמו שקתוב שם בסימן תר: (ג) אלא-אם-כן חל יום ראשון בשבת. דאז צריך לברך זמן בשני, שהוא פעם ראשון שנוטלו, בין שלא אמרו בראשון. והוא הדין אם לא נטל (ד) הלולב עד יום השביעי, דמקרי זמן בשביעי [אחרונים]: **ג (ד)** אמתול. אם התחיל במפטיר מן וביום השני, אף-על-פי שגמר וברך (ה) יחזור ויקרא מן יבחמשה עשר בכרבה לפניה ולאחריה:
א (א) ארבעה בקרבנות החג. ואומרים חצי קדיש אחר הרביעי: (ב) וישקאל חוזר וקורא וביום השלישי. ולא קרינא לה כדעה שניה שיקרא וביום הרביעי, (ב) כי היא שלא שער הציון

חג הסוכות ושמיני עצרת

תפלות חול המועד

א. היו כל הקהל אוהוין לולב וסניניו, יתונו את ספר התורה על הכיפה, ויקפוחא באמירות הושענותו, ואין צריכים לאוהוין בידים דוקא אם עי"ז יתבטל האוהוין מחקפוחא.

ב. בן א"י הנמצא בחו"ל, ופתפלל עם בני המקום, רשאי לעבוד לפני התיבה לתפלת מוסף כימי החול המועד², וישתדל שלא לעלות לתורה ראשון או שלישי³, אלא מחקפוחא.

דבר הלכה

א. ואכל שאינו מקיף את הבימה כמ"ש הרמ"א סי' תר"ס ס"ב (ועי"ש בנכ"ל הגר"א דהוא מפני שההקפה היא זכר להקפת המזבח שהיה בשמחה), נכון שיחזיק הס"מ את א"ל הבימה³.

ב. דלע"ז תפלות יו"ט ותפלת חול אין להם שיטת כלל מ"מ בנד"ד ששתי התפלות דומות זו לזו, אלא דבני חו"ל מוסיפים הכנת יוס נוסף משום ספיקא דיומא, שפיר שייך אהדדי, ובתפלת לחש יתפלל כבני א"י, ובחזרת הש"ס כמנהג הלכוד⁴.

ג. דבראשון ושלישי הרי הם קורין פסוקי הקרבנות של ימים אחרים⁵ שאין קורין אותן בל"ג.

ארחות הלכה

- לענין זמן אמירת סדר הושענות, אמר רבנו למייסדי בית הכנסת בירושלם, בתשובה לשאלתם אין לקבוע המנהג בזה, דאף הנהגות כמנהג אשכנז כבר נהגו בזה כמנהג ספרד והמקובלים לאמרו מיד אחר הלל, וכן ראוי לנהוג. ועיין שערי תשובה סי' תרנ"א סק"י ובכורי יעקב שם סק"א. 2. כתבי תמידים. וכיב הנראים נאה בלחוחותיו. ועיין בלבוש סי' תר"ס ס"ב שכתב יזמניחין ס"ת על הבימה, אבל בפניו שם משביו סק"א כתב דהלשון לאו דוקא דמעיקר המנהג יש לאחוז הס"ת בידים דוקא ולא להניחו על הבימה, אך לא מירי להדיא ביש לו לולב וספיד עי"ז והקפה. ועיין חיים וברכה בשם החיד"א בס' לודו אמת (סי' ד' אות י"ד) דאחיות הס"ת קודמת להקפה, ועיין קף החיים סי' תר"ס סק"י שמתה עליו, וראה עוד בקוני אחרון למטה אפרים (לבעל מגן האלף) סי' תר"ס אות ב'. 3. ושיחות. 4. שם. וראה הליכות שלמה אחרון תפלה פ"ה סכ"א לענין תפלת הש"צ בלחש כמנהגו ובקול כחצוצרה. 5. בחי' אגדה כתב רבנו בענין קרבנות החג: הרמב"ם בפי"ט מתמידין היו כתב שלשלם חטאת קודמת לעולה, ואמרו עלה בובחים ו' ע"כ רצוה פרקלט נכנס דרוקן, חוץ מפר העלם דבר וקרבות החג שהעלה קודמת, עייש בהל' ו'. וליפניו ל"י מקראי עייש. וראה בזה, דברר העלם דבר הבא על

מי או רביעי בלברד⁸

זכר לשמחת בית השואבה
ג. אם אין מוצאים מנגנים שינגנו בחנם לצורך השמחה לזכר "שמחת בית השואבה", נוחתים להקל ללוקחים בשכר¹⁰.
ה. בן חו"ל הנמצא בארץ ישראל, רשאי להשתתף בריקודים⁹ בליל יום טוב שני של גלויות, בשמחה שעושים בני ארץ ישראל לזכר "שמחת בית השואבה"¹¹, אף אם

דבר הלכה

להוליאם ידי חונה אף על פי שפטור בעלמנו⁹.
ה. ואף ללא המירו מלאכה כמול המועד אלא אם עי"ז יהיו לו יזמר משות להוליאם שמחת יוס טוב, כמנואר בס' מקמ"ה ס"ג בהג"ה וזמ"כ שם, שאני הכא דהוא לצורך למרויח⁷.
ה. ואם קראוהו לראשון או שלישי, אם יוכל ישתמט, אבל אם אי אפשר לו כלל להשתמט, והוא ליה מילתא דפרהסיא, רשאי לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

לעלות ולבדק, דאפילו זימנים שאינם ימי קריאה לדידיה מכל מקום נדיעבד רשאי לעלות, דסוף סוף כיון שעיקר הקריאה והנרכות נמקנו לכבוד הלכוד (עיין פמ"ג סי' קל"ה א"א סק"א) לא שייך בזה ברכה לבעלה, מי אינו מנכר לעלמו אלא ללכוד, ושפיר יכול

ענין ד' - בענין הדין שאין מפסיקין בקללות

א"ה תכה הלכות ראש חדש

המלך המשפט. פת וילך פירוש מל' פתות אותה פתים שמתלקין נגיס וילך לשמים: ו. פקדו ופסחו. פקדו לשון ציווי כלומר לו קורין סמוך לפסח. סגרו לשון מנורע מוסגר. מנו הוא במדבר כיני שנמנו בו ישראל. זמנו. היינו ע"כ. וללו. היינו ואמתקן. קומו. היינו נגיס קומו. היינו אדם נגיס. כחלל פסח בשנת דלו בני א"י קורין בשנת שאלתיו שמיני

קודם ר"ה וסימן לפשוטה (ה) (ג) ו פקדו ופסחו ולמעוברת סגרו ופסחו מנו ועצרו צומו וצלו קומו ותקעו: ה ה פרשת האינו ז מחלקים פרשיותיה בדרך שהיו מחלקין אותה במקדש שהיו קורין השירה פעם אחת לששת ימי השבוע וסימן הז"ו ל"ך. האינו. זכור. ירכיבהו. וירא. (ד) (ו) לו חכמו. כי אשא אל שמים עד סוף השירה והשביעי קורא מסוף השירה עד סוף הפרשה: הגה ודוקא בשנת מחלקין הפרשות אבל במנחה בשנת זכ' וה' אין לחוש (מרדכי פרק הקורא עמוד): ו קללות שבתורת כהנים (ה) אין מפסיקין בהם אלא אחד קורא כולם ו מתחילין ה בפסוקים (ו) שלפניהם ומסיים בפסוקים שלאחריהם אבל קללות שבמשנה תורה יכולים להפסיק בהם ו ואעפ"כ נהגו שלא להפסיק בהם: וכן נהגין שלא לקרות אחד בשמו לעלות אלא קורין מי שיראה: ז ט ח' פסוקים אחרונים שבתורה אין מפסיקין בהם אלא יחיד קורא את כולם:

ח י ט מ"ז בתמוז ואילך מפטירין ג' דפרענותא ז' דנחמתא תרתי דתיובתא ג' דפורענותא דברי ירמיה (ח) שמעו דבר ה' חזון ישעיהו שבע דנחמתא נחמו ותאמר ציון עניה סוערה אנכי רני עקרה קומי אורי שוש אשיש וביום צום גדליה במנחה מפטירין דרשו * ובשבת שבין ראש השנה ליום הכיפורים מפטירין ב' לעולם שובה וכשר"ה בב"ג שיש שבת בין ר"ה לסוכות וקורין בו האינו מפטירין בו וידבר דוד ל ו"א שכשר"ה בב"ג שוילך בין ר"ה לר"ה מפטירין בו דרשו ובשבת שבין ר"ה לסוכות שקורין האינו מפטירין שובה: הגה והמנהג כסגרא האלוה ונשאל שנתות השנה מפטירין מעין הפרשה (טור) כשקורין שמי פרשות מפטירין באחרונה (מרדכי פרק בני העיר) ובלנד באחרי מות וקדושים דמפטירין א' הלא כנוי (ב) טעיס שהיא הפטרת א"מ (מהנהגים) ונהגין להפטיר בתמוז שוש אשיש ואין דומין מפניה שום הפטרה הנזכרת כאן ולא של ד' פרשות ולא של ר"ח או מחר חדש או חטטה או שירה (מרדכי פרק בני העיר ומהנהגים) אבל שאל הפטרות דומין מפניה וכבר נתבאר לעיל סי' תכ"ה דאין מדלגין מניחא לנגיח וגם נתבאר שם סעיף ב' אס דומין מפני של ראש חדש אחת מאלו הפטרות שזכורות כאן:

אלה דהאידנא יש חיוב דבדר לבכר כל א' בפני עצמו ונמלא שפיר אמר אין קורים שנים בקללות שאיסור יש דבדר קנ"ל קון:

קללות שבמשנה תורה יכולין להפסיק מדינא ואעפ"כ נהגו שלא להפסיק בהם, וג"כ מתחילין מפסוקים הקודמים ומסיימין בשל אחריהם. ורבינו הרמ"א כתב בסעיף (ה) (ו') שאין קורין לתוכחה בשם אלא יעלה מי שירצה. ואצלינו אין נוהגין כן ומי שאינו רוצה לעלות לתוכחה ילך מקודם מבהכ"ג אבל אם הוא בבהכ"ג אם לא יעלה הוי בזיון התורה ח"ו, ונהגו שהקורא עולה לתוכחות. וכן ח' פסוקים אחרונים שבתורה אין מפסיקין בהם אלא אחד קורא את כולם, וכן במ"ב מסעות שבמסעי אין להפסיק בשבת שחרית כי הם נגד שם מ"ב [מג"א סק"מ]:

סימן לה

מה שנוהגין באיזה בתי כנסיות שקורין
התוכחות בלא ברכות אם הוא מנהג
ראוי

ערב חג הסוכות תשכ"ג.

מע"כ ידידי הנכבד מר ר' מרדכי בצלאל טעלעם
שליט"א.

בדבר שבאיזה מקומות נוהגין שקורין את התוכחות
שבפ' בחקתי ובפ' תבוא בלא ברכות היינו
שהקדמו גומר עד התוכחה: ממש ומברך ברכה
דלאחריה ואח"כ קורא ש"צ הקורא את התוכחה בלא
ברכות. הוא מנהג טעות ואסור להתנהג כן כי אסור
לקרות בתורה בצבור אף פסוק אחד בלא ברכה.
הרבה ברכות יתירות בעצם תיקנו בזה משום גזירה
דחשש רחוק שמא יאמרו שאין ברכה בתורה מלפניה.
דהא מעצם הדין היה צריך לברך רק הראשון הפותח
לקרא בתורה הברכה דלפניה והאחרון החותם לקרא
ברכה דלאחריה כדאיתא במתני' דמגילה דף כ"א ורק
משום גזירה משום הנכנסין שמא יכנס אחד אחר שבירך
דאשון ואם לא ישמע את האחרים מברכין יאמר
אין ברכה בתורה לפניה תיקנו שכל אחד מהקוראים
יברכו לפניה, ומשום היוצאין קודם גמר הקריאה,
ולא שמעו את החותם מברך לאחריה יאמרו אין ברכה
לאחריה תיקנו שיברכו כל אחד גם לאחריה כדאיתא
בגמ' שם ועיין בפרש"י, אף שהוא חשש רחוק מאד
דהא ודאי כל מי שנכנס פעם אחד אחר שהתחילו לקרות
יהיה עוד הרבה פעמים גם בתחלת הקריאה וישמע
איך שמברכין לפניה, וכל מי שיצא פעם קודם
שגמרו עוד יותר ודאי שיהיה ברוב הפעמים גם
בגמר הקריאה דהא לא שכיחי דמנחי ס"ת ונפקי,
דהא אסור לצאת כדארי"ב בר יהודה א"ר מנחם א"ר
אמי מאי דכתיב ועובי ה' יכלו זה המניח ס"ת
ויוצא ואף בין גברא לגברא שמתור הוא דוקא לצורך
גדול כדאיתא במג"א סק"ב וזהו מה שאמר במגילה
דף כ"ב דל"ש דנפקי משום שלצורך גדול לא שכית,
וגם בלא זה הא כל אחד חייב לשמע קה"ת ולא יהיה
שום אדם פרשע תמיד שלא להיות בכל זמן הקריאה
ואונס ודאי ליכא תמיד, ומ"מ גזרו שמא ישכח
מפעמים הרבות שראה איך שמברכי הראשון והאחרון
ויטעה לומר שאין ברכה לפניה או שאין ברכה
לאחריה, וגם אפשר שטעותו יהיה שרשאין לעשות
כמו שרצוים ואינו חיוב ותיקנו בשביל חשש רחוק
לברך הרבה ברכות שבעצם אינם לצורך. חוינן מזה
גדול האיטור מלקרא בתורה בלא ברכה דלפניה
ואחריה, ואף שכבר בירך בה"ת בבקר שלכן אף

להסוברין דבה"ת לפניה הוא מן התורה נמי ברכת
אלו שצריכים לברך כשעולים לתורה בצבור הא
רק מדרבנן וברכה דלאחריה לכרע הוא רק מדרבנן
מ"מ גזרו דמשום כבוד התורה החמירו לחוש כל כך
אף שהוא רק מדרבנן, וא"כ איך אפשר שיקראו
פרשיות דהתוכחות בלא ברכות כלל, דהא אין יכול
לסמוך על ברכות הקודמים לו כמו שהיה מתחלה
עצם הדין דאחרי שהקודם לו בירך ברכה דלאחריה
כבר היא קריאתו כמתחלת הקריאה דגם מעצם
הדין שהיה מתחלה היה צריך לברך כה"ג ומפורש
בגמ' במגילה דף ל"א לטעם ר"ל דזה שאין מפסיקין
בקלות הוא משום שאין אומרים ברכה על פורענות
דהקשה אלא היכי עביד פי' אף הראשון ומשני תנא
כשהוא מתחיל מתחיל בפסוק שלפניהם וכשהוא מסיים
מסיים בפסוק שלאחריהם, ואיפסק כן ברמב"ם וש"ע
וכל הפוסקים, וכן צריך לעשות בכל מקום ואין
להשיג על מנהג כשהוא נגד דין המפורש בגמ'
ובפוסקים אף אם יאמרו שאדם גדול הנהיג זה,
וצריך לשנות ולעשות כדיון.

חוינן עוד יותר דאף אם הקדמו לא היה מברך
לאחריה כמו שהיה הדין מתחלה שהיה סומך הקורא
אחריו על ברכת הקדמו נמי לא היה יכול להתחיל
בפורענות מטעם זה דר"ל לפי שאין אומרים ברכה
על הפורענות, דהא מתני' נשנית קודם תקנה שיברכו
כולם דהא תנן הפותח והחותם מברך לפניה ולאחריה
ומ"מ תנן אין מפסיקין בקלות שהוא מטעם הברכה
לר"ל, ועיין בהגהות חר"י על הרי"ף שהקשה הא
בימיהם לא היה מברך על התורה רק ראשון ואחרון,
אבל לא קשה זה משום דמה שאינו מברך האמצעי
הוא משום שיצא בברכת הראשון ונחשב כברך בעצמו
ואם הוא לא היה מתחיל בפוסקים שלפניהם אלא
רק מהפורענות כמו השני באם היו מפסיקין הקלות
היה נמצא שברך על הפורענות לכן תנן שפיר אף
לדין המשנתן אין מפסיקין בקלות והוצרך לתרץ
שגם כשאחד קורא את כולן צריך להתחיל בפסוק
שלפניהם ולסיים בפסוק שלאחריהם, אבל לבד זה אנו
אין יכולין לסמוך על ברכת הראשון והאחרון אחר
שתיקנו שכל אחד יברך בעצמו לפניה ולאחריו.

סימן לו

אם יש להכריז קודם תקיעות שאסור
להפסיק ברבוב עד גמר דמעומד
בביהכ"נ שלא יקבלו

ובדבר להכריז קודם תקיעות שאסור להפסיק בדבור
עד אחר תקיעות דמעומד בבית הכנסת